Tamen oe Dnotatiuum ee Denoiuum.

Ca. 2m. et 3m. Caput nil notatu dignum repiri in Logia.

* * *

AD CAP. 4m.

De Decem Praentis.

QVAEO 1a

De 1a. disioe Entis in Subiam, et Accens

ARTUS 1.

V. proposita diuisio adaegta sit?

Sit Cto: Ens Creatum coisse. sumptum adaegte diti in Subiam, et Aciens. Pbr, qa Ens aut e in Subto, aut n e in Subto: si e in Subto, e Acciens: si n e in Subto, e Subia: ego adaegte diti; Pbr 2ia, qa disio fit in membra 2dictoria.

Ob. 1o. Artes 3. Met. C. 6. ait inr Ens et decem Praenta nil miare, sd suppa tali disioe, miat Acciens inr Ens et novem Praenta: ego disio n e bona. R. Artem sol dicere nil miare Vniocum, n aut negare miare atogum, sigt eoe n e simplr, et pprie mium

Nsium, qa n dcendit à suis atogatis.

Inst. Si Accens quung. mo mäaret indi ens, et qdita debebat poni in eoz dfiobg, sd eoi e fium, siqdt qntas, et alia pdta, poiunt efectè cogei, et dfiri, qn cogeati, et exprimati Acciens: ergo etc. Negati min: eiusqz pbao, qa ut qdlibet Pdtum acciale efectè cogeati et dfiati, semper Accens sat implicitè cogei det, et indifiie includi.

Ob. 2o. Fiae males, subsistia, et Vniones opati sit Subiae, et tn st in alio, a q dependent: ergo n benè dri qdqd è in alio et Acciens. R. tales Subias dependere, et existere in alio, tamqs in subto infois, n uò tamqs in subto inhaesionis.

Ob. 3o. Nsus supnalis, q.o sexstunt accia Sacrae Eucariae è verum ens, et tn n è Subia, 9 sit mus accis, et 9 accè identificetr, nec et è Acciens, 9 illi rugnet ee in subto, esit esialis independia ab illo: ergo disio Entis n è adeqta. Rlt 1o Caietanus, talem mum ee Subialem, qa effit in accè qdqd effit subsistia in Subia; additqz nullum ee inconueniens, qd mus Subialis, et nobilior modificet acciens ignobiliq

Quia tn haec Caietani solio suas patitr diffes, et rugnare uidatr Pribq, et conciliis nullam aliam Subiam agnoscentibq in accibq Eucariae pter subiam Xpi Dni, et qa mus semp debeat ee ignobilior sua realitè: Rlt 2o Scotq neg. tam talem mum, siqd illa accia sufficienter existunt extra subtum p negoem inzariae, et aoem oreruam p qm recipiunt ee in dpendera à subto. R. 3o. 9 coiori snia admittendo talem mum, et dicendo ee accialem, et gnuis illi rugnet ee immè in subto: tn ad roem accis, satis ee qd riat subtum meantibq accibus, 9 qq identificatr.

Arg. Talis mus facit in qntè Eucariae qd Subsistia facit in Subia: ergo et è Subia qdm subsistentia. Negati 9sa, qa talis mus sot ret aliqm sititudem 9 Subsiam

De 1.a divisione Entis in Subiam, et Accēns.

Effū f̃rāli n̄ uō in Entitē; nec nouum videatr accēns pōe p̄bere effūm subiæ, nam āō creatiua ē f̃rāli, et esſiatr accēns, et tn̄ facit tūmo fuūi effect.e vnd pendentem à sub̃to.

Ob. 4.o Aō creiua subiæ n̄ē subiā, ꝯ ad subiæ p̄ītum n̄ p̄tēat, nec et ē accēns, tum qa ꝯ sit ex nullo p̄supposō sub̃to, in sub̃to negt eē, tum qa ꝯ identificetr ꝯ subiæ p̄ducta, nec mē dicit ordēm ad sub̃m: g.o disio Entis n̄ ē adaq̃ta. R. aōem creiuam semp eē accēns, si n. ē creatiua acciis, rit sub̃m mēante acci, ꝯ q identificatr, sicut mūs Eucaria: si aut ē creiua subiæ, et n̄ dicat habitudēm ad sub̃m inæsionis, tn̄ satis ē, qd illam dicat ad sub̃m dnoiōis, nempe ad cām creantem, et q p̄atr more acciis, p̄sertim ꝯ āō sit accēns medium.

Quand aut di inæriām aptūdalem eē d esſia acciis, d sol ittigitr d accē phyō, d inæriā impoiā, et metā, qm dicta āō dēt ad sub̃tum dnoiōis, seu praōis ut illam et dēt Hūs: sed et dici pōe aptūdalem inæriam sol eē esſialem p̄cipuis accib, n̄ uō alijs. Ista si cōes solūōes, Verum q ad me adhuc p̄ent multis p̄rob̃tis, qs ponerum, si p tpd liceret.

Artus 2.o
Explicatr dfinio Subiæ

Nomen tūc ē Subiam q̃druplr sumi pōe: 1.o p quamq rei esſia: 2.o p qlibet re, quæ n̄ ē accēns: 3.o p sola subiā ꝯpleta, seu p̄ītali: 4.o demq p solis primis subijs. Non tīr loqmr tūc d subiā in 3.a et 4.a acceptione, qa solam subiām p̄ītalem ꝯp̄hendunt: nec et in 1.a qa ꝯp̄hendit et accēns: d'n sola igr 2.a accept.e explatr mō subiā, qa ꝯp̄hendit ōēm et solam subiām.

Subiā cōis.e sumpta ita dfitr 1.o | Subiā ē id, qd regt in sub̃to. | i.e. Ens, cui dbetr exiſtere ind pendēr ab alio, ut à sub̃to inæsionis; quæ dfio dscriptiua ē: pbr, qa traditr p negōem exſtendi in alio, quæ negāo n̄ pōt eē d esſiā rei positiua, sed ad summum p̄prieta s.

Defitr

Defitio 2a et melius a D. Tho. sa. p., et 2terum 1a p. q. 3. art. 3. ad 2m in hunc mum. | Subia e Ens q se existens. | Particula q se, triplr sumi pot: 1o negae, i. q negoe extendi in alio, ut in subo inhaesionis, in q sii recurrit hac dfio 3a; 2o posiue, qut signat aulem extiam Subiae indpendentem a subto inhaesionis, in q sii dfio e et dscripta. Pbi, qa aulis extia q se e ogens Subiae, qdm extia absa 3gens e cuilibet Enti creato, ad cujs Esiam abs. n ptt.

3o dnie, qut signat mum, q Subia dtrat Ens, et in suo ee Esiali 3stituit, in q mo, tuti in radice fundati negao extendi in alio. In hoc igr sii dfio Subiae esialis n e rigurose loquendo. Pbi, qa dfio rigurose Esialis, si e Metca det ccedere p uum Gen. et uam Driam, si e Physica, p mam et fram; sed Subia cosa n het ueram Driam, nec supra se het prium Gen., tum caret ma et fra, qa 3siderati ut res simplex: go dtq. Non negarem tn maxe accedere ad Esialem, qa traditi p Ens, qd e tuti Gen., et p mum, q e tuti Dria, et ambo st pes Esiales Subiae: go dtq.

Ob. 1o Qdqd dfiti p negoem det here aliqd priatum peculiare, in q fundeti Negao, sd Subia illud n het: go male dfiti p negoem. R. neg. min. qa Negao extendi in alio fundati in mo q Subia dtrat Ens, q et tuti impfecte disquati ab Ente, sufficit ut in eo fundetur Negatio.

Ob. 2o Accia sacrae Eucharistiae existunt p se: go existere p se n e prium, et speale Subiae. R. dist. ans. Existunt per se miraculose, 3cedo ans: nali, nego ans: Extia aut q se in Subia itiqiti et Extia nali dbita.

Adrte aut mam 1am existere in 3poso ut pem in toto: Subias uo coes sol pendere a singlibs ut a subto praeis, et Identificois: fiam in ma ut in subto ingois; nam uo n ee in supposo sd 3 supposo, immo 3 Suppum sit mus potis e in ra, ut insua realite; q mi extendi in alio, 3 n sint in alio tanq in subto inhaesionis, n tollunt rem Subiae, qa sol signat extiae in alio, ut in

De 1.a divisione Entis in Substantiam et Accidens

Ut in subjecto inhaesionis.

Artus 3.us

Explicatur definitio Accidentis.

Accidens ita communiter definitur (Est id, quod est in alio, non ut pars, ut sit aut seorsim ab eo, in quo est, fieri nequit). Ut autem definitio melius intelligatur notandum, novem quippe modis posse aliquid esse in alio, qui omnes his carminibus continentur.

Insunt Pars, Totum, Species, Genus, utraque Forma,
Effecta in causis tempore, fine, Loco.

Primo modo ut pars in toto, sive sit integrans, ut est caput in corpore, sive physica, ut est materia in composito; sive metaphysica, ut Genus aut Differentia in Specie; 2.o ut Totum in partibus, ut est corpus in membris. 3.o ut Species in genere, ut homo in animali; 4.o ut Genus in Specie, ut animal est in homine; 5.o ut forma in materia, sive sit substantialis in materia 1.a, sive accidentalis in materia 2.a; 6.o ut effectus in causa efficienti, ut est calor in igne; 7.o ut res in fine, ut est Avarus in thesauro; 8.o ut res in Loco, ut pecunia in crumena; 9.o denique ut res in tempore.

Quaeres 1.o quis ex numeratis modis essendi in alio sit proprius Accidentis? R. esse 5.um in 2.a acceptione sumptum. Unde 2.a particula definitionis (quod est in alio) significat modum essendi proprium, et realem in aliquo positivo, et per eam rejicitur 2.us, 3.us, 6.us et 7.us essendi modus, qui impropriis sunt, nam totum in tantum dicitur esse in suis partibus, in quantum nequit esse extra illas; species non est in genere, sed sub genere: Effectus solum virtute est in causa, et Creaturae solum objective in intellectu Divino, non vero proprie, et realiter: denique res solum per metaphoram est in fine. S

Dixi modum essendi debere esse realem, ut rejicerem modum ineffabilem, quo quaelibet Persona Divina est in alia, Sancti in Deo, et Deus in illis, qui modi reales non sunt, sed sunt ineffabiles.

Per particulam (non ut pars) significatur Accidens non esse partem essentialem subjecti, nec alicuius tertii per se, constituti ex accidente, et subjecto. Et per eam excluduntur 1.us et 4.us modus essendi, et 1.a pars 5.i; et nomine etiam partes integrantes

Integrantes, physicæ, v. metaphysicæ, verè sit in toto, ut eius partes, et formæ physicæ, neq. substantiales componunt unum per se cum subiecto, accidens uo, qd hoc loco definitur nunquam est pars essentialis subiecti, nec cum illo efficit unum per se.

Per ultimam partam | ut sit aut seorsim etc | significatur accidens ita subiecto adhærere, ut ab eo viribus naturæ non possit separatum existere: v. per eam reijcitur 8s. v. gs. modus essendi, qa res ita sit in loco, et tempore, ut si Divinitus ponantur in Vacuo, ubi nec locus realis, nec tempe, adhuc durarent ut modo durant pisces extra aquam; Itaq. definitio solum comprendit accidentia, quæ propriè sit in subiecto, sive intrinsecè, sive extrinsecè, et cum illo non faciunt unum per se, nec ab illo naturaliter possunt existere separata, estitq. hunc sensum | Accidens est id, qd est in alio, tanquam in subiecto inhæsionis intrinsecè et extrinsecè, a quo nequit naturaliter separari | Addidi | extrinsecè | qa plura dantur accidentia, quæ solum extrinsecè inhærent, utrâque inhærent proprio.

Arg. Definitio ita explicata conuenit Deo, ut est in spatio imaginario, si in illo est; ergo non est bona. R. neg. antecedens, qa nec spatium illud est subiectum, imo negatio; nec Deus est forma illius, neq. modo aliqui illi inhæreret.

Quæres 2o. Et definitio Accidentis sit essentialis an descriptiua? R. in rigore non esse essentialem, sed descriptiuam. Probatur, qa ens qd ponitur loco generis, v. significatur per partam | id | non est verum genus aut vera materia. Deinde modus essendi in alio, qui ponitur loco differentiæ, et significatur per alias partas, non est uera differentia, aut forma: ergo etc. Maxime non accedit ad essentialem, ex dicta in definitione substantiæ.

Quæres 3o. Qd definiatur tali definitione? Ut rem aptiùs intelligam, notandum in Accidente 4or. considerari posse, 1m. est natura Accidentis: 2m. est modus, qui ens denominatur Accidens: 3m. est extrinseca Accidentis: 4m. denique inhærentia Accidentis, quæ datur in Accidenti realiter distincto. His positis: Rndeo definiri naturam Accidentis per modum essendi in subiecto sicut substantia per modum essendi per se. Probatur, qa definitur id, qd est in subiecto, sed Accidens est qd est in subiecto, non uero existentia, aut inhærentia. ergo etc. Accedam non definiri Accidens per

De 1.ª divisione Entis in Subiam, & Accens.

Actûalem, aut positivam inhaesiam in subiecto, sed p. aptitudinalem et negativam.

Soluuntur aliqt. object.es contra nam, & definitionem Accis.

Ob. 1.º Accia Virtl distincta, ut durao (et fortassis relaos) et modalr distincta, ut Ubi, Sit.s et Figa, st vera Accia, & tn n inhaerent Subiectis: q.º dantr Accia, quae n comprehenduntr in dfione; pbr min. qa Inhaeria e mus, p quem sola Accia realr distincta uniuntr subiecto. R dist. min. n inhaerent subiectis proprie & positiue; i. p inhaesiam positivam, sed do min: n inhaerent negue, i. p inseparaonem a subiectis, neg minorem.

Ob. 2.º Odor pomi e accens, & tn separatr ab eo in manus et a manib.s in narem: q.º Accens nalr pot separari a subiecto. R 1.º neg min. qa odor pomi n transit ab eo in manum, sed ex se producit alium nõ distinctum p spatium intermium, qtm calor, q e in igne, producit alium calorem, & Lux, quae e in lucerna alteram lucem. Dicnt alij 2.º odorem n uenire separatum, sed inhaerentem in tenuissimis substiae pbus a pomo exhalatis, vn quenit qd pomum marcescat, & corrugetr.

Ob. 3.º Vitus et ueztas st Accia Pri, & tn eo mortuo remnt in aia, quae e aliud subiectum, din Accia mãlia st Accia eiusdem Pri, & tn eo mortuo remnt in cadauere, qd e distinctum compositum essentialiter: Sitr odor, sapor, & color st Accia panis, & tn eo consecrato remnt in Spe Eucharistica: q.º Accens pot existere seorsim a suo subiecto. R duplex ee subiectum inhaesionis, alterum remotum, mediatum, & ut qd, alterum proxim, immediatum & ut q, & hoc 2.º mo intelligi dfioem Accis, qd in adductis, & similib.s exemplis semp. mnt id, et destruatr subiectum remotum, mediatum ut qd, & ultimatum.

Ob. 4.º Loc.s extrins.s rii rei locatae, divisio rei resolutae & ao transiens rii agentis sunt uia Accia, & tn possunt existere separata a subiectis extrinsecè denoiatis: q.º malè dr in dfioe Accia n poe nalr separari a subiectis. Dicnt aliq 1.º neg mai. talia n. Accia utpote

impropria

Impporia, et n̄ p quam indariam subtis adlaria, dfita n̄ sit absolute, sed sola ppria et intrinsā. R. tri 2o. ccd. maj. et neg. min. nam Accia extrinsa, si parta, sēe in subtis, sumati latē, n̄ p solo subto inhasionis ppria, sed et p subto dnoīois accialis, et dfita sit, quā quatenus dēnt rōem Accis, nequeunt ēe sine subto dnoīois, st qenus Entitates quad. pōint ēe absq. subto.

Ob. 6o. Accia in coi, v.g. Albedo, existunt separata à subtis: ergo malē dfiti Accens. R. dist. ans: existunt separata p illum, ccdo ans: realr, nego ans, et n. Accia coīa sint ita à pē rei, et accib. singlib., rōe illoz à subtis separari n̄ pōunt.

Quaestio 2a

De divisione Entis in decem Praenta.

Artus 1.

Quid sit Praentum, v Ens pdtale?

In pcedenti Quaeōe divisim. Ens coīssē sumptum in Subiam et Accens: in psenti uō. dividim. sōl Ens cōpletum, seu pdtale in decem Praenta.

Quaeres tri 1o. Qd sit Praentum? Rēo 1o. sm etymologiam nois ēe id, qd de alio praeti: et aut pter Subiam deni novem Grā summa 1o. dtiā, quā de ea praenti, ideo pter Subiam novem dam. Praenta. Rēo 2o. Praentum in hoc sēo ēe qmlibet seriem ex Grē summo, spēb. immediis, et Indivis ordātam, in qua

accept.

De divisione Entis in 10 Prædicamenta

Acceptione ita definitur Prædicamentum: Est alicuius generis summi realis, et eorum, quæ sub ipso continentur, realis dispositio. Dicitur realis dispositio, quia natura rei postulat ut a rebus communibus ad minus communis descendatur.

Quæres 2°. Quid dicat Prædicamentum de formali? Respondeo dicere relationem ordinis, seu dispositionis: probatur, quia Prædicamentum est ordinata series aliquorum Entium: ergo dicit de formali relationem ordinis; quæ relatio est rationis; probatur, quia forma, in qua versatur, non desumitur a parte rei.

Quæres 3°. An hæc relatio coincidat cum relatione Totius, et Partis? Respondent aliqui affirmative: et ratio est, quia res, quæ in Prædicamento collocantur, ideo collocantur, quia sunt res prædicabiles de inferioribus, et subjicibiles superioribus: ergo relationes coincidunt. Mihi tamen placet dicere relationem Prædicamenti esse diversam: quod sic probo, quia relatio Prædicamenti fundatur in ordine libera, relatio vero Totius in aptitudine ut natura superior suis activè communicetur, relatio vero Partis in aptitudine ut natura inferior sui passivè recipiat superiorem, sed quando fundamenta formalia sunt diversa, et relationes sunt diversæ: ergo etc.

Ut autem aliquid ingrediatur Prædicamentum, tres conditiones requirit ex parte vocis, quam significatur, et quinque ex parte rei ingredientis: conditiones ex parte vocis exprimuntur a 1°. versu, ex parte rei in 2°.

Vox una, et simplex, Rebus concreta locandis.

Entia per sese, finita, realia, tota.

Per 1.am conditionem ex parte vocis innuitur vocem debere esse unam in significando, ita ut 1. ratione significet unam essentiam, ut vox, homo, Leo, etc. per hanc conditionem excluduntur Æquivoca, et Analoga quatenus talia. Per 2.am requiritur ut vox sit simplex in essendo, scilicet quoad sonum materialem: unde rejiciuntur complexa, ut, Animal rationale, quantitas extensa, et similia.

Per 3.am conditionem innuitur vocem significantem substantias [illegible] tales debere esse concretam: vocem vero significantem Accidentia [illegible] talia debere esse abstractam. Probatur, quia vox debet significare res [illegible] tales prout ipsæ res in Prædicamento collocantur, sed substantia collocatur in concreto, Accidentia vero in abstracto: ergo etc.

Quod autem Substantia debeat collocari in concreto, sic probatur:

quia

Quia Subiectum debet collocari ut perfecte existens, sed Substantia non existit perfecte nisi ut Subsistens (cum subsistentia sit complementum existentiae in Substantia): ergo Substantia collocari debet in concreto, scilicet cum Subsistentia.

Obiicies 1o. Subsistentia 1o competit singularibus, sed quae 1o competunt singularibus praedicamentalem seriem ingrediuntur: ergo Substantiae non ponuntur in Praedicamento cum Suppositis, seu in concreto. Respondeo nego maiorem, quia Subsistentia, ut reliquae proprietates reales conveniunt 1o naturis communibus. Instabis: Subsistentia reddit naturam incommunicatam, sed Substantiae communes sunt communicatae: ergo ut tales carent Subsistentiis. Respondeo distinguo maiorem: Subsistentia reddit naturam incommunicatam alteri tanquam toti, seu supposito, concedo majorem: tanquam inferiori, nego maiorem: Naturae enim communes incommunicatae sunt alteri toti, non vero inferioribus.

Obiicies 2o. Ut Substantiae complentur per Subsistentias, ita Accidentia per inhaerentias, sed Accidentia sine inhaerentiis ponuntur in Praedicamento: ergo et Substantiae sine Subsistentiis. Respondeo negando consequentiam: diversa ratio est, quia Subsistentia ita complet Substantiam, ut illam distinguat ab aliis Entibus, inhaerentiae vero non ita complent Accidentia, ut ea confundant cum Subiectis.

Obiicies 3o. Iuxta Antiquos, res ingrediuntur Praedicamentum secundum solam rationem essentiae, sed Subsistentia non est ratio essentiae in Substantia: ergo haec sine illa ingreditur Praedicamentum. Respondeo distinguo maiorem. Res ingrediuntur Praedicamentum secundum solam rationem essentiae perfectae, et totalitatem, concedo maiorem: secundum solam rationem essentiae imperfectae, et inchoatae, nego maiorem: Subsistentia autem licet non sit de ratione Substantiae absolute sumptae, est tamen de ratione Substantiae perfectae, et totalis, seu Subsistentis; Antiquos enim solum significavit non esse necessariam actualem Existentiam, ut res in Praedicamento ponatur, non vero relegavit Subsistentiam a Substantia. Instabis: Substantia sine Subsistentia est Ens completum: ergo sine Subsistentia ingreditur Praedicamentum. Respondeo ad antecedens, esse completam in genere naturae, non vero in genere Entis Subsistentis.

Quod autem Accidens in abstracto collocetur in Praedicamento, sic probo; quia Praedicamenta inventa sunt ad distinguendas res naturas, sed Accidens melius distinguitur in abstracto: ergo in abstracto collocatur in Praedicamento. Probo minorem quia Accidens in concreto confunditur cum Subiecto, siquidem significat Subiecto

De divisione Entis in decem Prædicamenta.

Subiecto accipitur, album non sæpe pro nive, sed Cygno accipitur. Firmatur, quia Prædicamenta Accidentium colliguntur ex modo essendi in 1.a Substantia, sed modus essendi Accidentium in 1.a Substantia est in abstracto: ergo et modus collocandi Accidentium in Prædicamento erit in abstracto

Ob. 1.o Prædicamenta inventa sunt ad distinguendas res naturas, sed Accidens in concreto melius distinguitur: ergo in concreto ponitur in prædicamento; probo minorem quia Accidens in concreto melius exprimit relationem essentialem ad Subiectum, per quem à Substantia distinguitur. Respondeo distinguo minorem Accidens in concreto melius distinguitur per se, seu in se, concedo minorem melius distinguitur pro accidens sumptum per ordinem ad collocationem in prædicamento, nego minorem: confunditur non cum subiecto.

Ob. 2.o Accidens ponitur in prædicamento eo modo, quo prædicatur de 1.a Substantia, sed prædicatur in concreto: ergo etc. Respondeo neg. maiorem ob prædictam confusionem cum subiecto; ponitur quia eo modo, quo est in 1.a Substantia, in Cygno vero non dicitur esse album, sed albedo.

Ob. 3.o Ens incompletum non ingreditur Prædicamentum, sed Accidens sine inhærentia est incompletum: ergo sine inhærentia non ingreditur Prædicamentum; probo minorem quia Accidens facit unum per se cum inhærentia, illa vero ex qua fit unum per se, sunt incompleta. Respondeo distinguo minorem Accidens sine inhærentia est incompletum in genere inhærentis, concedo minorem: in genere naturæ, nego minorem: Accidens autem non venit in comparationem cum inhærentia in genere naturæ, sed in genere inhærentis;

Declaratur doctrina exemplo Theologico: nam Divina natura sine Subsistentiis est completa in genere naturæ, quod tamen non tollit quominus cum subsistentiis faciat unum per se, non in genere naturæ, sed in genere subsistentis. Sicut Verbum Divinum est completissimum in genere tamen, et tamen facit unum per se cum Unione hypostatica, cum humanitate.

Ob. 4.o Habitus, seu Vestis in abstracto est Substantia: ergo necessario sumitur debet in concreto, ut constituat Prædicamentum, et habeat denominationem vestiti. Negatur consequentia, quia licet habitus secundum se sit substantia, tamen prout in abstracto est in subiecto, suam habet denominationem; Ut hoc intelligatur Notandum habitum non facere Prædicamentum in quantum substantia quædam est, sed in quantum ex eo oritur denominatio

quæ

Quæ diversis, per q̃m subia denoïati volita.

Ob. 3ᵗ. Subiã poniti in Prænto, ut abs. completa in Qïe subsistentis: q°. et Accïns dẽt poni ut abs. completum in Qïe inhærentis; Pt. ita dẽre fieri ni sequereti ɔfusio, ad q̃m tollenda inuenta st Prænta.

Adere Ʒnig. Prænta inuenta ñ ẽe ad coḡenda Entia, st ad ea disḡuenda: dein ea ñ colligi ex mõ prãndi de 1ᵃ Subiã, st ex diuso mõ eam afficiendi, seu ɔficiendi. Nec dicas Artem tradidisse 4ᵒʳ ulta Prænta nõib. ɔcis, qa hoc fecit ut res, quæ in ill ponunt, clariꝰ agcant, ñ uõ ito dixit collocanda esse in ɔcreto.

ARTUS 2ᵘˢ

Explicanti ɔdiões ex pẽ rer.

Prima ɔdio ẽ ut sit Ens, & ꝑ eã reijciuni ñ Entia. 2ᵃ ut sit Ens reale, vñ excludunt Entia rõis; Rão utriusq ɔdiois ẽ, qa Præta inuenta st ab Arte ad disḡuendas Entes positiuas, & reales. 3ᵃ ɔdio ẽ ut sit, Ens ꝑ se, i. vniꝰ essiæ: vñ reijciunt Æquoca, Analoga, ɔplexa, & artefacta. Rão ẽ, qa in Prænto ñ ponunt ni Qïã summa, & quæ subipsis ɔuoce ɔtent, st quæ ñ hent unam essiam, nec st Qïã summa nec sub ipsis ɔuoce ɔtent: q°. &c.

4ᵃ ɔdio ẽ, ut sit Ens simplr finitum, vñ reijciti Ens in essiã infinitum, q̃lis ẽ Deꝰ. Rão dictæ ɔdiois ẽ, qa res collocatæ in Prænto, ꝑ st Nã cões ɔctæ ad Indũa, ꝑ ipsa Indũa, st Ens simplr infinitum nec ɔci, nec ɔcere põt: ꝑ° &c. Pbr min. q ad 1ᵃᵐ pẽm, qa q̃n Nã cois ɔciti, ɔficiti, st Ens simplr infinitum ɔfici negt ꝑ Dzias: q°. &c; pbati ead mina, q ad 2ᵃᵐ pẽm, ꝑ qd illud ɔcit sic simplr infinitum iam ratione sui

habet

De divisione Entis in 10 Praedicamenta.

Hoc est quidquid debeat esse ratione naturae, quam dicit. Firmatur, quia quidquid ponitur in Praedicamento, debet ei communicare univocum, et convenire univoce cum aliquo communi univoco, sed Ens simpliciter infinitum id esse non potest: ergo etc.

Dixi | simpliciter infinitum |, quia si daretur Ens infinitum tantum secundum quid, seu in certo genere, non exularet a Praedicamento, ut ex. gr. linea infinite extensa, et calor infinite intensus, quia sunt accidentaliter et secundum quid dicunt infinitatem, nam esse lineam magis et minus extensam est quid accidentale, quod non tolleret quominus linea univoce conveniret cum aliis lineis.

Dices: Si daretur numerus infinitus esset infinitus simpliciter, et exularet a Praedicamento: ergo et quantitas et qualitas etc. Respondeo negando consequentiam, diversa ratio est, quia numeri constituuntur, et distinguuntur inter se essentialiter per unitates, tamquam per differentias: ergo numerus qui haberet infinitas unitates erit infinitus essentialiter, et simpliciter. etc.

5.a et ultima conditio est, ut sit Ens completum. Probatur, quia Ens incompletum non potest convenire univoce cum Ente completo sub aliquo genere et Specie, cum incompletum sit pars completi, et nihil detur univocum ad totum, et ad partem, ut ex. gr. ad corpus, et ad materiam, alioquin tale genus bis includeretur in toto.

Quaeres quid sit Ens completum? Respondeo 1.o esse illud, quod sic est communicabile praedicatum univoce, et in quo de Ente completo singulari, quo pacto se habent Genera, et Species: Unde reijciunt Differentiae metaphysicae, quae praedicantur in quale, seu per modum adjacentis; et ratio est quia quidquid praedicatur in quid de singulari completo, accipitur ut quoddam totum constituens inferius completum et dicens totam inferioris entitatem, quidquid vero praedicatur in quale, accipitur per modum partis, cuius est adjacere. R

R. 2.o esse illud, quod sic singulariter convenit in speciem alicuius Entis per se, ut Petrus, hoc Album, et similia; Unde reijciuntur materia, et forma substantialis, partes integrantes, indivisibilia quantitatis, abstracta substantiarum, subsistentiae, Uniones, Differentiae Individuantes et similia, quae ordinantur ad componendum Unum singulare per se, et completum; non negarem tamen haec omnia pertinere ad Praedicamentum ratione totius quod componunt.

Ob. 1o. Pars aquæ qndiu e in toto, illud ɔponit, & tn si separetr, e totum ɔpletum: ergo malè dr Ens compltum singlr venire in ɔposiõem alicuius Entis p se. Rn. pes aquæ, & alias Omogeneas qndiu st in toto, qt ɔponunt, ee ɔplas q ad Esam, ee uo incompletas q ad mum, seu q ad Stum: si uo separent a toto, mènt quædam tota et q ad Stum, & stér st qndiu ɔplæ & p se, quæ in Prædicamento collocantur.

Ob. 2o. Gen. & Dria esialr ordant ad ɔponendam Spem, sd Dria ex eo e incomplta: ergo et Gen. incompltum erit. Rn. 1o. Spem n componi ex eis gradib. à pe rei, i p composiõem realem q sint indivisibl, sd tm per itum. Rn. 2o. neg. ɔsãm: disia rão e qa Dria ɔpint, & suppinnt ut esiæ adjacentes Gri, & Spei, adjacere aut e proprium pis.

Artus 3.

Qua rõe colligatr numerus Prædtoru?

Standum in Sntia Artis, Prædta st tm 10. nec plura, nec pauciora. Pbr, qa tot sunt Prædta, qt st modi prædi de 1a Subia, sd ei sunt tm 10: ergo 10 st Prædta; major cõtr recipitr, minor uo pbatr ex duplici collectione Prædtor.

1a Collectio e D. Thæ & sic eet. Qdqd prætr de 1a Subia, vel prætr essialr vel accialr, si essialr, e Subia: si accialr, vel inhæret, & prætr intrinsè vel extrinsè, seu p ordèm ad extrinsicum: si intrinsè, vel e absolum, vel respectivum: si respectivum, e Relãs: si absolum vel seqtr mãm, & e qntas vel seqtr fõam, & e Qualitas. Si aut inhæret, & prætr extrinsè, vel e p ordèm ad põam activam, & e aõ, vel ad passivam, & e passio: vel in ordè ad neutram, & tunc vel cõtr per mum mensuræ, vel alitr: si p mum mensuræ, vel e mensura

qntts

Quantitas absolute sumpta, et est Ubi, seu certo modo, et est Situs, seu est Mensura durationis, et est Duratio: si nullo ex his modis coit subiectum, et intrinsecus eam extrinsece denominat, est Habitus.

Notandum tamen 1º. Quando dicimus quantitatem sequi materiam, qualitatem vero formam, non separare utramque posse afficere totum compositum, et ab illo emanare, sed quantitatem solere reperiri in rebus constantibus materia, et ratione materiæ, qualitatem vero semper comitari formam, et esse ratione formæ, ita ut ubi datur forma, detur et qualitas. Notandum 2º. Ubi, non solum reperiri in rebus quantitatem habentibus, sed et in materia expertibus. Notandum 3º. sex ultima Prædicamenta dici extrinseca, non quia omnia sint formæ extrinsecæ, sed quia denominant subiectum cum respectu ad extrinsecum, ut patet in Ubi, Duratione &c.

Quamvis tamen Collectio supra posita multis patet implicationibus, alia solet adduci, quæ licet sit à posteriori, clarior tamen est, et fortassis germanior Prædicamentis. Hæc igitur Collectio fit ex modo interrogationum, quæ de subiecto fieri possunt in hunc numerum. Vel enim quærimus de subiecto quid sit, et est Substantia, seu quanta sit, et est Quantitas, seu qualis sit, et est Qualitas, seu quo referatur, et est Relatio, seu quid agat, et est Actio, seu quid patiatur, et est Passio, seu ubi sit, et est Ubi, seu quomodo sit, et est Situs, seu in qua duratione, et est Duratio, seu denique quomodo sit induta, et est Habitus.

Articulus 4.

Solvuntur aliqua argumenta contra sufficientiam Prædicamentorum numeri.

Ut solvantur argumenta notandum præter conditiones supra positas, duas ulterius requiri, ut aliqua forma constituat Prædicamentum de novo. 1. est ut habeat rationem formæ actuantis, id non postulat ratio Prædicamenti accidentalis: 2º. ut nec totaliter, nec partialiter contineat denominationem alterius Prædicamenti. Deficit 1º. conditionis denominatio cogniti, amati, visi, et sitia non faciunt Prædicamentum novum, quia huiusmodi actus denominant obiecta ut terminos, non vero actuant ut subiecta, quod

non

De Antepnitis Cap. 4m. de 10 Praentis Q. 2a. Art. 4o.

Non sufficit ut fiat Praentum novum: alr. n. relao faceret unum Praentū rei Subti, et aliud rū tri. His positis

Ob. 1o. cālitas cā efficientis, et mālis ɔstituunt Praentum Aōis, et Paois: go. et cālitas cā finalis, expparis, et fālis ɔstituent alia tria dirsa. R. neg. ɔsām: maior rāo ē qa in primis cālitas cā finalis, et expparis n distinguuntr ab āoe, et Pāoe, nec addunt sup earum ēntes aliqs rūs actuantes cās ipsas, sd sot intentiones imitandi, et ɔsequendi res, qua ita cānt: quo cā eod mō se hent, s. existant, s. non sicqt huiusmi cā ante extiām realem, et ɔ sola obiūa ɔferunt ēe effectibus: ɔ go. tales cālitēs, qtenus ab Aōe, et Pāoe disguns n sint mi reales, sd sot ɔbeant dnoiationes rōis, n pount ɔstituere dirsa Praenta, ɔsertim ɔ rūsuaz cāz n hēant rōem fraz actuantium, nam ut Accēns reale ɔgens hēat rōem frē, reqrit extiam Subti.

Quod attēt ad cālitem Mā, notabis cālitem in facto ēe, i. unionem n efficere Praentum, qa ɔ sit ɔplementum frē, ɔ q identificati, ptēt ad Praentum, ad qd ptēt frā, cālitas vō mā in fieri, i. receptio effit Praentum Paōis, qa lt immē solam mām dnoiet, tn ultimate dnoiat totum suppūm, qa qtm Aō ē a Supposito, ita Pāo ē a Supposo, cālitas vō frē immē, et ultimatē dnoiat solam frām.

Hac ē cōis solūo in hac diffē, quo tn semp relinqt difēm, quam si oio soluere uelis dic Pāoem n facere Praentū in qntum ē dnūio Mā 1a. sd lt mā 2a. t suppoti immālis; explico meam mentem, et suppono Prūm iam ēe ɔpositum physicē ex mā, et frā subiali, dein recipe frām aliqm acciālem: dein Angelus ɔstitutus in suo ēe essiali recipit frās acciales; ex his go. receptionibus ɔstituitr Praentum Pāois, licqt hā n pount n dnoiare totum suppūm.

Inferes: go. nulla datr receptio Praentalis, qua sit subialis. R. 1o. ɔcedendo illoēm. R. 2o. neg. illoēm, nam et receptio frā subialis pōt dici Praentalis, ɔ coiat rāoē ɔ alijs in Passione cōi, ptēt ad id Praentum, qtm coit Aō subialis ɔ Actione acciali

Accidali, et relão soli⁹ mā ɔ relõib⁹ soli⁹ compi.

Ob. 2°. Ilüs qten⁹ dnoiat rem vestitam ɔstituit unum Prædtum: ergo et qten⁹ dnoiat vestientem ɔstituet aliud; probati ɔsã, qa Aõ qten⁹ dnoiat Agens facit unum Prædtum, et qten⁹ dnoiat Patiens facit aliud. R. neg. ɔsãm, diversa rão e qa qn duæ dnoiationes se se ita invicem includunt, ut una n pōt ēē sine alia, n ɔstituunt diversa Prædta, sicut hæc dent ēē i diversa: dnoiāo aut rei vestitæ negt ēē sine dnoiõe rei vestientis, et id ɔ proportione dm de dnoiõe locantis, et situantis: ad probãm dico dnoiõem Agentis sm se n includere dnoiõem Patientis, sicut aliqn pōt dari sine illa, ut pēt in Creatione cuiuslibet Angeli, in q dati Aõ, n uō Pão.

Ob. 3°. Ēē cognitum, amatum, visum, et situm vere dnoiant 1am Subiam, et tn n ptent ad aliqd ex Prædtis: ergo faciunt nova. R. 1° neg. ɔsãm, qa cognio, amor, et visio n denoiant 1am Subiam ut situm, qd achient, sd ut trium, qua dnominão n suffit ad Prædtum, nam alio qn relão per ordem ad trium ēt faceret Prædtum diversum. R. 2°. tales dnoioes ēē 2arias, quæ 2ario ɔveniunt ab aib⁹, q 1ario dnoiant pōas, et suppā, 2ario uō obta, frã uō n pōt ptere ad diversum Prædtum q ad effum frālem 2ariam, sicut Aõ, sol qten⁹ 1ario dnoiat Agens facit Prædtum, n uero qten⁹ 2ario dnoiat trium

* * * * * * *

AD CAP. 5m

DE SUBIA PRÆDTALI.

QUÃO

Q.VAEO 1.a
De Essia Subia praentalis.
ARTUS 1.o
Explati dfio Subia praentalis.

Rão fralis cuiuscumq rei duplex e: 1.a mentalis, quæ nit aliud e, qp dfio adæqte essiam explans: 2.a obtiua, quæ nit aliud e qp ipsa rei essia p dfioem explata, hæc rão fralis obtiua repiti in oi Ente reali: pbr, qa oe Ens reali ppriam het essiam; rão vo mentalis sot repiti in Entib finitis, & cpositis, s. sint cpa physicè ex mã, & frã; s. metcè ex gñe et dria: pbati, qa rão fralis mentalis id e ac dfio essialis, sd dfio essialis dbt pcedere p mãm, & frãm, l p gen. & driam, qq carent Entia infinita, & simplicia: q.d. erat.

Vn colliges Subiam pritalem cosiam, q sit gen. simplex, n hre rõem mentalem, s. dfioem essialem, sd sot descriptivam; quæ a. aliqs ita se het | Subia e Ens completum p se existens |. Verũ tn n oio placet, qa traditr frali p prietem Subiæ n pritalis existere n. p se, et coit Subiis incompletis. Explicius q. dscribiti p suam pcipuam prietem in hunc mũm | Subia e Ens p se Subsistens | Quæ dscriptio ut meli. intelligatur

Sciendum 1.o Subsistiam ee mũm quend. Subialem, qui facit unum p se q nã Subiali, qm ita solet aci tpit, ut q illa faciat unum suppoim, ac eam frali reddat indpendẽm ab Ulteriori toto, & alteri supposito incoicatem.

Sciendum 2.o Verbum | subsistere | pter alias signões, tres hre pcipuas: 1.o n. signat ee p se, i. n in subto inhæsionis: 2.o ee p se oio incoicatr: 3.o signat mũm essendi Entis

Subialis

De Essentia Subsistentiae creatalis.

(Subsistentialis completi, quod non est in alio, ut pars in toto, aut forma in subiecto; ex quibus significationibus nec 1a est propria subsistentiae creatalis, siquidem et convenit subsistentiis incompletis: nec 2a siquidem convenit solis primis substantiis, seu suppositis singularibus: unde sola 3a est propria subsistentiae creatalis, quam explicat supposita descriptio, ut facit hunc sensum | Subsistentia est ens cui convenit existere independenter non solum a subiecto inhaesionis, sed et a subiecto informationis, et a toto, cuius sit pars.|

Sciendum 3o 4or modis posse aliquid esse in alio, seu communicari alij: 1o ut superius inferiori, sic homo communicatur Petro: 2o ut pars toti, quo pacto materia et forma communicantur composito: 3o ut subiectum formae, ut lapis communicatur corpori: 4o ut forma subiecto, ut albedo communicatur lapidi; quando ergo dicimus subsistentiam facere substantiam incommunicatam alteri, solum attingitur incommunicatio 2o et 4o modo, subsistentia non completa nec communicari potest ut pars toti, nec ut forma subiecto: non tamen attingitur 1o et 3o modo, quia substantia completa, v.g. homo communicatur Petro suo inferiori, et Petrus communicatur albedini, alijsque formis.

Sciendum 4o duobus modis posse aliquid subsistere per se 1o in actu exercito, et hoc modo subsistunt 1ae substantiae, quia ultimis subsistentia datur mediante existentia congruenti, ea vero, quae dantur mediante existentia congruenti prius in actu exercito sunt in singularibus, et hoc illorum in natura communi. 2o modo potest aliquid subsistere per se quoad convenientiam, seu in actu signato, et hoc modo subsistunt 2ae substantiae, quia 1o ac per se convenit subsistentia, et hoc illarum convenit et primis substantijs, quia praedicata naturalia, qualis est subsistentia naturalis substantiae creatalis, prius conveniunt naturis communibus, et hoc illarum singularibus.

Ob. 1o contra descriptionem subsistentiae creatalis: Anima rationalis non est subsistentia creatalis, siquidem est incompleta, et tamen subsistit per se tam in corpore quam extra illud: ergo subsistere per se non est proprium subsistentiae creatalis. Resp. dist. minor. subsistit per se incomplete, concedo minorem; complete, nego minorem: solum autem subsistere per se complete est proprium subsistentiae creatalis.

Ob. 2o 2ae substantiae sunt substantiae creatales, et tamen non sunt supposita: ergo subsistere, seu esse suppositum non est proprium subsistentiae creatalis; probatur minor quia suppositum completum est omnino incommunicatum, sed 2ae substantiae communicantur inferioribus: ergo non sunt supposita. Resp. nego minorem ad cuius probationem dico requiri ad suppositum

quod